

ХОРАЗМДА ЯНГИ ИСЛОҲОТЛАР ЯНГИЧА РУҲДА АМАЛГА ОШИРИЛМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ҳудудлар ривожини, аҳоли ҳаёти билан яқиндан танишиш мақсадида 12 март куни Хоразм вилоятига келди.

Давлатимиз раҳбари дастлаб "Ҳазорасп" эркин иқтисодий зонаси ҳудудида жойлашган бўялган трикотаж мато ва текстиль маҳсулотлари ишлаб чиқариладиган "Develop Textile" масъулияти чекланган жамияти шаклидаги хорижий корхона фаолияти билан танишди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 12 январдаги "Ургут", "Гиждувон", "Қўқон" ва "Ҳазорасп" эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисидаги фармони ҳамда 2017 йил

рори ижроси доирасида Хоразм вилоятида ҳам кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Президентимиз 2017 йил 14-15 октябрь кунлари Хоразм вилоятига ташрифи давомида "Ҳазорасп" эркин иқтисодий зонаси фаолиятини янада ривожлантириш лойиҳалари тақдироти билан танишиб, ҳудуд иқтисодиётига тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилиш бўйича аниқ топшириқлар берган эди. Аynи кунда ушбу йўналишда кенг қамровли амалий ишлар ривожлантирилмоқда.

турган бино ва иншоотлар негизда жойлаштириш бўйича тақлифлар ўрганилиб, яна 7 та ҳудуддан 89 гектар майдон эркин иқтисодий зона ҳудудида қўшиб берилди. Natежада "Ҳазорасп" эркин иқтисодий зонаси ҳудуди Богот, Хива, Урганч туманларидан ажратилган майдонлар ҳисобига кенгайиб, жами 414 гектарга етди.

Бугунги кунда "Ҳазорасп" ЭИЗда умумий қиймати 306,3 миллион долларлик 19 лойиҳа бўйича иш олиб борилмоқда. Утган давр мобайнида ўндан

Шунингдек, қиймати 19,5 миллион долларга тенг 5 та лойиҳа жорий йилнинг биринчи ярмида ишга туширилади ва яна 500 дан ортиқ киши доимий иш ўрнига эга бўлади. Тиббиёт тест таёқчалари, машиный техникалар учун электр двигателлар, жомадонлар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Шу билан бирга, эркин иқтисодий зонада 9 та истиқболли лойиҳани амалга ошириш бўйича ишлар бошлаб юборилган. Мазкур лойиҳалар амалга оширилиши ҳисобига 1500 га яқин янги иш ўрни яратилади.

Эркин иқтисодий зона ҳудудида алоҳида божхона режими, солиқ имтиёзларининг амал қилиши ҳудуднинг инвестициявий жозибадорлигини ошириб, тўғридан-тўғри сармояларни жалб қилишда муҳим омил бўлмоқда.

"Develop Textile" МЧЖ шаклидаги хорижий корхона эркин иқтисодий зона ҳудудидаги истиқболли лойиҳалардан бири. Бугунги кунда лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ қурилиш ишлари якунланган. Кенг, ёруғ цехлар, омборхона ва бошқа қўшимча хоналар барпо этилган. Ишчиларнинг унумли меҳнат қилиши ва дам олиши учун зарур қулайликлар яратилган. Хориждан келтирилган замонавий тикувчилик дастгоҳлари ўрнатилган.

Йирик лойиҳани ишга тушириш учун 13,14 миллион доллар маблағ сарфланди. Унинг 4,16 миллион доллари тўғридан-тўғри хорижий инвестиция, 8,98 миллион доллари тижорат банкининг кредит маблағидир.

Давлатимиз раҳбари мазкур корхонада бўлиб, мутахассислар ва тикувчилар билан суҳбатлашди. Ишлаб чиқариш жараёни ва тайёр маҳсулотлар намуналарини кўздан кечирди. Президентимиз бу каби замонавий корхоналарни кўпайтириш орқали пахта хомашёсини қайта ишлашни йўлга қўйиш, эндиликда фақат тайёр маҳсулот экспорт қилиш зарурлигини қайт этди.

Лойиҳа ишга туширилиши билан 800 га яқин иш ўрни яратилади. Корхона йилига 4 минг тонна ҳар хил турдаги бўялган чоксиз тайёр трикотаж мато, 14 миллион дона трикотаж-тикув маҳсулотлари ишлаб чиқариб, 12 миллион долларлик маҳсулотни Германия, Франция ва Европанинг бошқа давлатларига экспорт қилишни режалаштирган.

"Ҳазорасп" ЭИЗ кенг имкониятлар майдони бўлиб, ҳудудда ишлаб чиқариш ва ресурс салоҳиятидан самарали фойдаланиш, янги иш ўринлари ташкил этиш, пировардида аҳолини барқарор даромад манбаи билан таъминлашга хизмат қилади. Бу эса миллий иқтисодиётимиз тараққиёти, юртимиз равнақи, халқимиз фаровонлигини таъ-

ичимлик суви таъминоти тизимини яхшилаш, камбағалликни камайтириш ва бошқа лойиҳалар ҳақида ҳам маълумот берилди.

Давлатимиз раҳбари кўп йиллик лойиҳалар тузишдан воз кечиб, қисқа муддатли, самарали, бир йиллик лойиҳаларни кўпайтириш лозимлигини таъкидлади.

Шавкат Мирзиёев Янгиариқ туманидаги "Global Food Impex" масъулияти чекланган жамияти томонидан ташкил этилган замонавий иссиқхонани кўздан кечирди.

"Global Food Impex" МЧЖга 23 гектар ер ажратилган. Ҳозирда тумандаги 10 гектарлик ва Нукус шаҳридаги 3 гектарлик иссиқхонада помидор ва бодринг етиштирилмоқда. Янгиариқда қурилаётган 10 гектарлик иссиқхонани эса жорий йил сентябрь ойига қадар ишга тушириш режалаштирилган. Бу ерда кулупнай, гул ва кўчатлар етиштирилади.

Президентимиз ташриф буюрган иссиқхонада йилига 3 минг тоннадан зиёд бодринг ва 2 минг тонна помидор етиштирилади. Помидорнинг Нидерландиядан келтирилган нави экилган. Бу нав "Юсупов" навиға ўхшаб кетади. Гектарига 400-450 тоннагача ҳосил беради. Узилганидан кейин 25-28 кун яхши сақланади, сархиллик хусусиятини йўқотмайди.

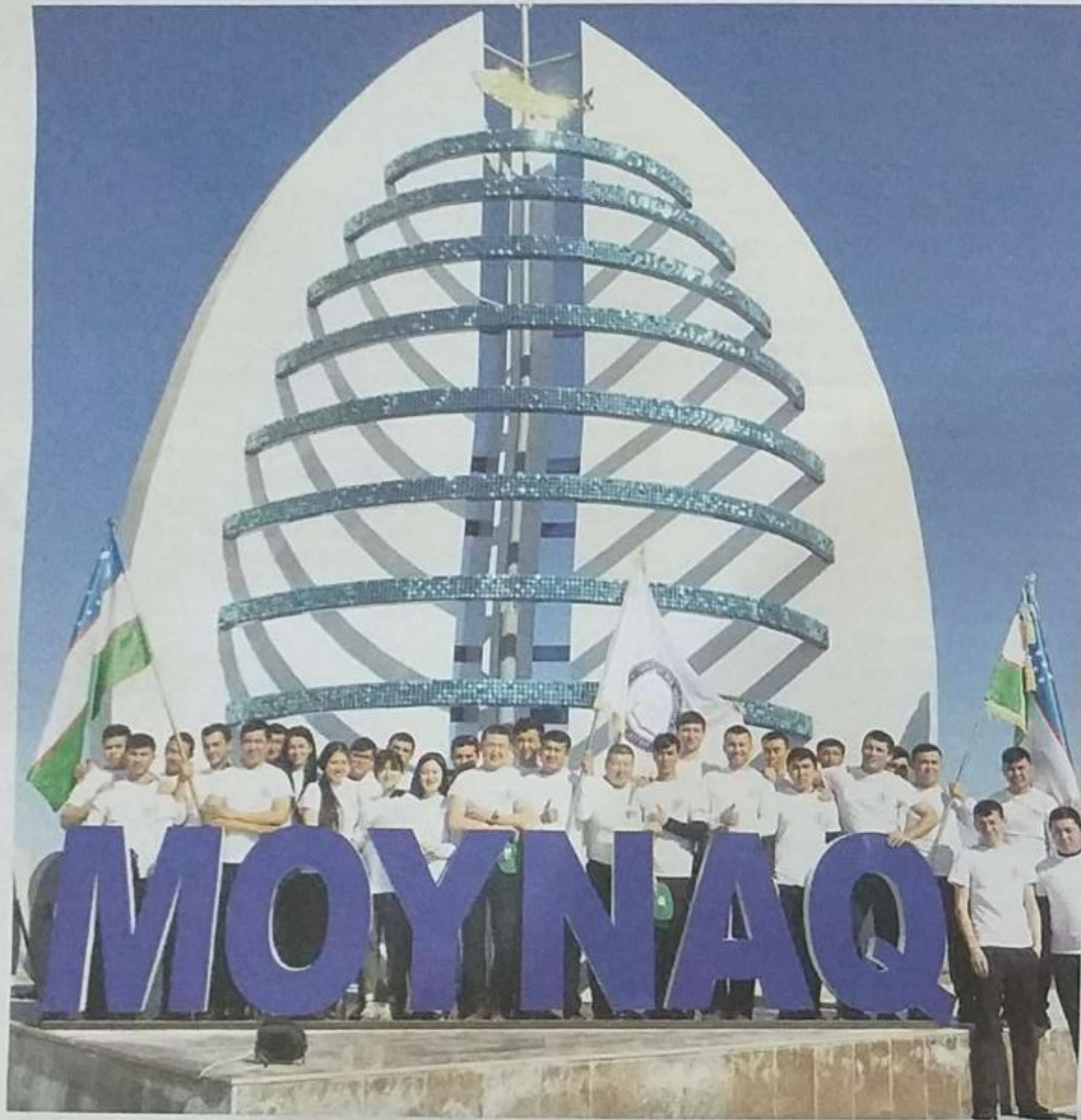
Помидор Россияга экспорт қилинмоқда. Жорий йил январь-февраль ойларида 480 минг долларлик помидор шу мамлакат бозорига етказиб берилди. Экспорт жараёни қулайлаштирилган. Божхона, санитария ва бошқа экспортга рухсат берувчи ташкилотлар ходимлари иссиқхонанинг ўзига келиб ҳужжатларни расмийлаштириб беради. Маҳсулот Янгиариқдан Москвагача юк машиналарида 2,5-3 кунда етказиб борилади. Куни кеча илк бор Санкт-Петербургда 10 тонна помидор юборилди.

Ҳосил гидропоника усулида етиштирилади, яъни ҳар бир кўчат кокос дарахти пўстлоғи бўлган маҳсус ўрамга экилади. Томчилатиб сўғорилади, ўсимликка минерал ўғит ҳам сув орқали берилди.

Кокос ўрамини Шри-Ланкадан, ўғитлар эса Нидерландиядан келтирилади. Бунга тадбиркорларимиз кўп маблағ сарфлайди. "Global Food Impex" МЧЖ раҳбари Алишер Маткаримовнинг айтишича, ҳосил учун энг кўп ишлатиладиган ва жуда зарур кальций нитрат ўғитининг 23-24 тоннаси юкланган катта юк машинаси Янгиариқдаги иссиқхонага кириб келиши учун 25 минг доллар маблағ керак бўлади. Бизда ишлаб чиқарилса, бу кўрсаткич тахминан 9-10 минг долларга айланиши мумкин.

Тадбиркор кокос дарахти пўстлоғи озуқаси ўрнини босувчи табиий манбаи ўзинида ишлаб чиқариш ҳаракатида. Бу борада Урганч давлат

“ОРОЛ ВА ЁШЛАР” экспедицияси Мўйноқда

Минажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 27 майдаги “Ўзбекистон Республикасида Экологик таълимни ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарорининг ижросини таъминлаш мақсадида ўтган йилдан бошлаб Мўйноқ туманидаги “Шағирли” овул фуқаролар йиғини худудидида ўқув-амалий машғулотлар ўтказиладиган полигон ташкил этилган эди.

Кеча Ўзбекистон Миллий университети ҳамда Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетидан жами 48 нафар ўқитувчи ва талаба Кўнгрот тумани темир йўл вокзалида тантанали равишда кутиб олинди ва у ердан Мўйноқ туманидаги ўша полигонга йўл олди. Ёш биологлар, устозлар ва университет раҳбариятидан ташкил топган гуруҳ полигонда бу йил иккинчи мартаба машғулотлар ўтказди.

— Ушбу хайрли иш иштирокчилари “Орол ва ёшлар” шиори остида 10-18 март кунлари Орол худудидида амалга оширилаётган ишларга кўмаклашиш ҳамда экспедиция давомида ЎЗМУ ўқув-илмий полигонидида кўшимча

кўчатлар экишни режалаштирган, — дейди Қорақалпоғистон Республикаси атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси матбуот котиби Улбўсин Мирзаназарова. — Бундан ташқари, улар иштирокида агротехник тадбирлар ўтказилади, инновацион ишланмалар орқали Оролқумда бир гектарли янги галофит, псаммофит ўсимликларнинг оналик плантациялари яратилади.

Шунингдек, олимлар, талабалар каталпа, ясин, эман, чинор, шумтол ва қайрағоч ниҳолларини ҳам ўтказди. Ўтган йили кўкармай қолган ниҳоллар ўрнига янгидан кўчатлар экилади.

Дилшодбек ҚИРҒИЗОВ,
Давлат статистика қўмитасининг ижтимоий соҳа ва барқарор ривожланиш статистикаси бошқармаси бошлиғи

Ҳар бир ислоҳот замирида инсон омили туради, унинг қандай шароитда яшаши, соғлиғи, таълим-тарбия олиши энг муҳим масалалардан ҳисобланади. Мамлакатимизда жисмонан соғлом, маънан етук, ҳар томонлама баркамол авлодни тарбиялаб вояга етказиш вазифаси доимо устувор вазифа ҳисобланган.

МУЛЬТИИНДИКАТОР КЛАСТЕР КУЗАТУВЛАРИ

оналар ва болалар турмуш тарзига оид
статистик маълумотларни янгилайди ва уларни
халқаро маълумот базаларида акс эттиради

Бунда аёллар саломатлиги, репродуктив саломатликка катта эътибор қаратилади, зеро, соғлом онадан соғлом фарзанд дунёга келади. Бу, ўз навбатида, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, турмуш фаровонлигини ошириш, аҳолининг асосий ижтимоий хизматлардан фойдаланишини яхшилаш, қашшоқлик билан курашишда ҳаракатларни бирлаштириш, касалликлар тарқалишини камайтириш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари билан узвий боғлиқ бўлади.

Халқаро миқёсда ўрганиладиган, таҳлил этиладиган бундай жараёнлар уй ҳужаликлари тасодифий танланма кузатувиининг халқаро мультииндикатор кластер кузатуви (MICS) дастури мавжуд бўлиб, у Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Болалар жамғармаси (UNICEF) томонидан ишлаб чиқилган.

MICS, асосан, болалар ва аёллар ҳолатини баҳолаш мақсадида маълумотлар йиғади. 20 йил ичида 28 та кўрсаткичдан 200 та кўрсаткичгача тақомиллашган. Мультииндикатор кластер кузатувининг 5 та босқичи амалга оширилган бўлиб, ҳар бир босқичда кўрсаткичлар сони ортиб борган.

1995 йилда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигида ўтказилган дастлабки босқичда болаларни иммунизациялаш (эмлаш) бўйича маълумотлар йиғилган бўлса, 2000, 2005 йилларда болалар таълими ва интизомни ўрганилган жараёнлар Ўзбекистонда ҳам олиб борилган. 2015 йилдаги таҳлилларда ёш авлоднинг ҳар томонлама қандай ҳолатда ривожланаётгани бўйича маълумотлар тўпланган.

MICS кузатуви 1990 йилда 28 та давлатда

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИ МАМЛАКАТЛАРИДА ЎТКАЗИЛГАН ВА РЕЖАЛАШТИРИЛАЁТГАН MICS КУЗАТУВЛАРИ

T/P	Давлатлар номи	MICS1	MICS2	MICS3	MICS4	MICS5	MICS6
1	Озарбайжон		2000				2020
2	Беларус			2005	2012		2019
3	Қозғистон			2006	2010-2011	2015	2020
4	Қирғизистон	1995	2005-2006			2014	2018
5	Молдова		2000		2012		
6	Тожикистон		2000	2005			
9	Туркманистон	1995		2006		2015-2016	2019
7	Украина		2000	2005	2012		
9	Ўзбекистон		2000	2006			2019-2020
	Жами МДҲ давлатлари бўйича	2	5	7	4	3	6

ўтказилган бўлса, 1995-2015 йиллар мобайнида 108 та мамлакатда 277 мартаба шундай тадбирлар амалга оширилиб, она ва бола саломатлиги, болалар ҳуқуқлари ва уларнинг таълим олиш даражаси, соғлом ва жисмоний ривожланиши ўрганилиб, улар тўғрисидаги статистик маълумотлар жамланган. Дунё миқёсида Мультииндикатор кластер кузатувининг 6-босқичи бошланган бўлиб, шу кунга қадар 119 та давлатда MICS кузатуви амалга оширилган.

Ўзбекистонда навбатдаги Мультииндикатор кластер кузатувининг ўтказилиши мамлакатимиз Президентининг 2019 йил 9 апрелдаги “Давлат бошқарувининг очиқлиги ва шаффофлигини таъминлаш ҳамда мамлакатнинг статистика салоҳиятини ошириш юзасидан кўшимча чоратадбирлар тўғрисида” қарорига биноан, Давлат статистика қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги 2020-2021 йилларда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Халқаро болалар жамғармаси (UNICEF) билан биргаликда MICS кузатувини ўтказиши белгилаб берилган.

Президент қарори ижросини таъминлаш ҳамда республикада болалар ва аёллар ҳолатини халқаро даражада баҳолаш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 24 июлда “2020-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасида мультииндикатор кластер кузатувларини ўтказиш тўғрисида” қарори қабул қилинди. Унга мувофиқ, мазкур кузатувининг 6-босқичи 2020 йилнинг сентябрь-ноябрь ойларида амалга оширилиши режалаштирилмоқда. Давлат статистика қўмитаси кузатувини ўтказиш бўйича ваколатли давлат органи этиб белгиланди. Маълумотлар жойларга чиқилиб, шахсан суҳбатлашиш орқали планшетларда электрон кўринишда йиғилади.

“Мультииндикатор кластер кузатуви” лойиҳасини амалга ошириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги, Давлат статистика қўмитаси ва БМТ Болалар жамғармасининг (UNICEF) Ўзбекистондаги ваколатхонаси ўртасида уч томонлама келишув имзоланди ва миллий соҳалараро мувофиқлаштирувчи кенгаш таркиби ҳамда кузатувини ўтказиш схемаси тасдиқланди.

Кейинги пайтда бу борада бир қатор тадбир, семинар ва ташкилий ишлар амалга ошириб келинмоқда. MICSнинг глобал дастури томонидан таклиф этилаётган саволномалар ва саволномаларга тааллуқли модуллар белгилаб олинган. Ушбу тадбирдан қўзланган мақсад аҳолининг яшаш шароитлари тўғрисидаги маълумотларни, 15 ёшдан 49 ёшгача бўлган аёллар билан ўтказилган сўровнома натижаларини, 5 ёшгача бўлган болалар тўғрисида оналари ёки васийларидан олинган аниқ маълумотларни, аҳоли турмуш даражаси, яшаш жойи (шаҳар ёки қишлоқ) ва жинси бўйича тўпланган барча маълумотларни мамлакатлар миқёсида халқаро даражада таққослаш имконини беради. MICS жараёнида йиғилган аксарият статистик маълумотлар фойдаланувчиларга бепул тақдим этилади.

БМТнинг Болалар жамғармаси (UNICEF) билан ҳамкорликда мультииндикатор кластер кузатувларини ўтказиш натижасида мамлакатда оналар ва болалар турмуш тарзига оид статистик маълумотларни янгилашга ва уларни халқаро маълумот базаларида акс эттиришга эришилади. Кузатув натижаларига кўра, шаклландган кўрсаткичлар уй ҳужалиги бўйича Барқарор ривожланиш мақсадлари кўрсаткичининг 40 фоизини қамраб олади. Бу эса, ўз навбатида, Жаҳон банкининг “Статистика фаолияти самарадорлиги рейтинги”да мамлакатимиз кўрсаткичлари юқсалишига хизмат қилади.